

Ahlströmin Varkauden tehtaanmuseo

Sopimus Varkauden kaupungin kanssa

A. Ahlström Osakeyhtiö ja Varkauden kaupunki tekivät 1982 sopimuksen Varkauden tehtaanmuseon luetteloidujen museoesineiden tallentamisesta Varkauden kaupungin museotoimen huostaan.

Aineiston järjestely ja numerointi on siitä pitäen ollut käynnissä. Ahlströmin Varkauden tehtailla on museoaineistoa eri tiloissa tehtaiden kiinteistöissä. Varsinaisia näyttelytiloja ei ole, eivätkä säilytystilat ole avoinna yleisölle.

Tehdasmuseon kokoelmat sisältävät suuren valokuva-arkiston, konttorikoneita, ja -kalusteita, konepajalaitteita sekä piirustuksia ja pienoismalleja, laboratorio- ja sähkölaitteita. Museon kirjoissa on myös paloauto, höyryakumulaattoriveturi sekä puulämmitteinen, ajokunnossa oleva hinaajahöyrylaiva.

Vuodesta 1982 alettiin kaupungin ylläpitämän Varkauden museon uusiksi tiloiksi kunnostaa A. Ahlströmin Osakeyhtiön entistä Tehtaan hotellia, joka sijaitsee kaupungin keskustassa.

Tehtaan hotelli on 1914 valmistunut lähinnä jugend-tyylinen kaksikerroksinen kivirakennus, joksaa on rapatut punatiiliseinät ja tiilinen mansardikatto. Rakennus siirtyi kaupungin omistukseen 1982. Se on palvellut vieras-

majoituksessa, virkailija-asuntoina, tilapäissairaalana ja sotasairaala-esikuntana sekä ollut posti- ja lennätinlaitoksen käytössä.

Perusnäyttely avataan syksyllä

Rakennuksen kunnostustyöt valmistuivat 1984, jolloin aloitettiin museon perusnäyttelyn suunnittelu. Perusnäyttely valmistuu ja on tarkoitus avata yleisölle syksyllä 1986.

Perusnäyttelyssä on tarkoitus lähteä liikkeelle Varkauden seudun esihistoriasta ja seudun asuttamisesta ennen teollistumista. Valokuvien ja esineistön avulla esitetään rautaruukin perustamisen (1815) aikaa ja teollistumisen laajenemista konepajateollisuuden ja laivanrakennuksen myötä aina A. Ahlström Osakeyhtiön Varkauden tehtaiden toimintaan saakka.

Näyttelyn johtavia teemoja ovat konepajateollisuus, laivanrakennus, metsätalous ja paperiteollisuus. Suurin osa esineistöstä on peräisin Varkauden tehtailla. Esineistöä on niin paljon, että vain osa siitä voi kerrallaan olla esillä museon noin 200 neliömetrin näyttelytiloissa.

E. Halla ja I. Halttunen

Pohjan ruukkialue ei houkuttele yrittäjiä

Pohjan ruukkialueesta on tehty laaja konsulttiselvitys ja valtion ruukkityöryhmä on pohtinut sitä. Kuntaanhan on perustettu yhtiö, joka on hankkinut omistukseensa Fiskarsin ja Ovakon tyhjiilleen jättämät ruukkialueet. Pohjan kunnan ja Fiskarsin välisessä kaupassa 1983 perustetun yhtiön lukuun hankittiin Fiskarsin ja Pinjaisen taajamista 25 hehtaaria maata ja 110 rakennusta. Joista 40 asuinrakennusta ja loput vanhoja teollisuustiloja. Myös valtio on osallistunut ruukkihankkeeseen.

Tarkoituksena on ollut kunnostaa vanhat 1700- ja 1800-luvuilta peräisin olevat historiallisesti arvokkaat rakennukset sellaiseen kuntoon, että uudet yrittäjät voisivat asettua niihin. Ongelmana on vain ollut, että korjauskustannukset ovat olleet suuret ja tilojen vuokrat ovat nousseet. Myös rakentamisesta on löytynyt huomauttamista. Kunnostetut teollisuustilat eivät myöskään ole kiinnostaneet yrityksiä odotetusti. Museovirastokin on saanut

moitteita ympäristöministeriöltä, koska virasto ei kuulemma ole pystynyt antamaan riittävästi asiantuntijapua. Näin kolme vuotta sitten asetetut tavoitteet eivät ole toteutuneet.

Sonkajärvelle pullomuseo

Kaikenlaisia pulloja löytyy viime elokuussa avatusta Sonkajärven uudesta pullomuseosta. On pilsneripulloa ennen keskiolettua, on viinapulloja ja apteekkitavarapulloja sekä maailman ”kansainvälisin valikoima” maipulloja. Museoitu on sonkajärveläisen professori Osmo Hännisen pullot. Prof. Hännistä voidaan pitää koko pullomuseoajatusten isänä. Hänen pulloharrastuksensa alkoi 1970-luvun puolivälissä, jolloin hän osti Sonkajärven Paisuan kylästä torpan, jossa oli melkoinen varasto pulloja. Pullomuseota varten on kirkonkylään harmaakivikirkkoa vastapäätä pystytetty paikalle siirretty Oinasjärven maamiesseuran talo, joka on maalattu, kun- kas muuten, pullonvihreäksi ja ruskeaksi. Aluksi esillä on vain noin 1.000 pulloa kolmesta tuhannesta. Pullojen tutkiminen on vielä kesken.

Mikä on museoajoneuvo

Museoajoneuvolla tarkoitetaan liikenneministeriön päätöksellä (1.2. 1980) mukaan vähintään 25 vuotta vanhaa moottoriajoneuvoa, joka on säilynyt alkuperäistä vastaavassa kunnossa tai on entistetty asianmukaisesti.

Ajoneuvon rekisteröintiin museoajoneuvona tarvitaan entistämistodistus, jolla ajoneuvo yksilöidään ja annetaan lausunto sen alkuperäisyydestä. Autorekisterikeskus on myöntänyt Suomen Autobiili-Historiallinen Klubi ry:lle valtakunnallisena museoajoneuvojärjestönä tarkastusoikeuden sekä kaikkien Suomessa tehtyjen museoajoneuvotarkastusten entistämistodistuksen arkistointivollisuuden. Klubi on puolestaan kouluttanut ja nimenyt paikalliskerhoihin museoajoneuvotarkastajat.